

Rodzina jest wspólnotą

84

30

O rachunku dla matki

Pewnego razu przychodzi do matki zmywającej naczynia mały synek i wręcza jej rachunek, w którym wycenił swoje ostatnie świadczenia: umycie ojcu samochodu, ścielenie łóżka, pilnowanie młodszej siostrzyczki itp.

Matka, przeczytawszy rachunek, spogląda smutnie na syna, wytarła ręce w fartuch i na drugiej stronie kartki napisała:

- za dziewięć miesięcy, które nosiłam
cię przy sercu,
- za wszystkie nieprzespane noce,
- za pranie twoich pieluch,
- za wycieranie twoich łez,
- za noszenie cię na rękach,
- za czytanie ci bajek,
- za to wszystko nie wystawiam ci
rachunku, bo wszystko, to robiłam dla
ciebie, robiłam z miłości i nie żądam za
to zapłaty**.

Zapewne mógłbyś wymienić wiele przykładów dobra, które wyświadczili ci twoi rodzice. Ich miłości nie można wycenić rachunkiem ekonomicznym, bo miłość jest bezinteresowna.

* K. Wójtowicz, *O rachunku dla matki*, w: tenże, *Przypiski*, Poznań 1985.

Rodzina

„Rodzina jest ze swej natury wspólnotą opartą na wzajemnym zaufaniu, pomocy i szczerym szacunku. W prawdziwej rodzinie nie panuje prawo silniejszego; przeciwnie, jej słabszym członkom, właśnie ze względu na ich słabość, zapewnia się podwójną opiekę i pomoc**.

Rodzina jest wspólnotą, w której powinny tworzyć się właściwe relacje między poszczególnymi osobami.

* Jan Paweł II, Przemówienie do Zgromadzenia Ogólnego ONZ, 5.10.1995, „L'Osservatore Romano” 1995, nr 11-12, s. 8.

Czwarte przykazanie: „Czcij ojca swego i matkę swoją”

Pismo Święte i nauczanie Kościoła o relacjach w rodzinie

Dzieci

*Czaj twego ojca i twoją matkę, abys
długo żył na ziemi, którą Pan, Bóg twój,
ci daje.* Wj 20, 12

*Z całego serca czaj swego ojca,
a boleści rodzicielki nie zapominaj!
Pamiętaj, że oni cię zrodzili,
cóż im zwrócisz za to,
co oni tobie dali?* Syr 7, 27-28

*Szanuj swoją matkę i nie zapomnij
o niej przez wszystkie dni jej życia!
Czyn to, co jej będzie miłe, i nie zasmuczaj
jej duszy żadnym twoim uczynkiem!* Tb 4, 3

*Synu mój, słuchaj karcenia swego ojca,
nie odrzucaj pouczenia swej matki (...).* Prz 1, 8

*Kto czci ojca, zyskuje odpuszczenie
grzechów,
a kto szanuje matkę, jakby skarby
gromadził.* Syr 3, 3-4

*Synu, wspomagaj swego ojca w starości,
nie zasmuczaj go w jego życiu.
A jeśli by nawet rozum stracił,
miej wyrozumiałość,
nie pogardzaj nim,
choć jesteś w pełni sił.* Syr 3, 12-13

*Dzieci, bądźcie posłuszne w Panu waszym
rodzicom, bo to jest sprawiedliwe.* Ef 6, 1

Rodzice

*Masz dzieci? Wychowuj je,
zginaj im karki od młodości!* Syr 7, 23

*Kto miłuje swego syna, często używa na
niego różgi,
aby na końcu mógł się nim cieszyć.
Kto wychowuje swego syna,
będzie miał z niego pociechę
i dumny będzie z niego między
znajomymi.* Syr 30, 1-2

*A wy, ojcowie, nie pobudzajcie do gniewu
waszych dzieci, lecz wychowujcie je
w karności, napominając, jak chce Pan!* Ef 6, 4

*Ojcowie, nie rozdrażniajcie waszych dzieci,
aby nie traściły ducha.* Kol 3, 21

*Rodzice są pierwsi odpowiedzialni za
wychowanie swoich dzieci do wiary,
modlitwy i wszystkich cnót.
W miarę swoich możliwości
mają oni obowiązek zaradzać
potrzebom materialnym i duchowym
swoich dzieci.* KKK 2252

*Rodzice powinni uszanować powołanie
swoich dzieci i sprzyjać mu.
Powinni pamiętać oraz uczyć, że
pierwszym powołaniem chrześcijanina
jest pójście za Jezusem.* KKK 2253

Obowiązki dzieci

Czwarte przykazanie Boże ukazuje nam istotę relacji, jakie powinny zachodzić pomiędzy najbliższymi sobie osobami w rodzinie: rodzicami i dziećmi. Wzywa ono każdego z nas: „Czczij ojca i matkę», gdyż są oni dla ciebie niejako zastępcami Pana Boga – są tymi, którzy dali ci życie, a przez to wprowadzili cię w cały krąg ludzkiego bytowania: rodu, narodu, kultury. Są twoimi pierwszymi – po Bogu – dobroczyńcami. Jeśli Bóg sam jest dobry, jest samym Dobrem, to oni mają największy udział w tej Jego najwyższej dobroci. A więc: czcij swoich rodziców! (...) «Czczij», to znaczy uznawaj!***.

Czczij ojca i matkę to coś więcej niż tylko ich kochać. „Czczyć rodziców» – to znaczy kochać ich miłością świadomą, trudną i pełną poświęceń. «Czczij ojca i matkę» – to w niektórych przypadkach kochać ich mimo wszystko. (...) «Czcio» – to również kochać miłością pełną szacunku, pokrewną tej, jaka należna jest Bogu****.

„Szacunek dla rodziców (miłość synowska) polega na wdzięczności wobec tych, którzy przez dar życia, swoją miłość i pracę wydali na świat swoje dzieci i umożliwili im wzrastanie w latach, w mądrości i w łasce» (KKK 2215).

Cześć oddawana rodzicom wyraża się w prawdziwej uległości i posłuszeństwie. W Piśmie Świętym posłuszeństwo oznacza kroczenie drogą Bożych przykazań. Zatem dziecko powinno być posłuszne każdej prośbie rodziców, która służy jego dobru i dobru rodziny (por. KKK 2217).

Czwarte przykazanie nawołuje dzieci do szacunku dla wszystkich, „którym Bóg – dla naszego dobra – udzielił swojej władzy. (...) Domaga się okazywania czci, miłości i wdzięczności dziadkom i starszym. Obejmuje wreszcie obowiązki uczniów względem nauczycieli» (KKK 2197, 2199).

„Rodzice mają prawo oczekiwać od swoich synów i córek dojrzałych owoców swoich trudów, podobnie jak dzieci i młodzież mają prawo oczekiwać od rodziców miłości i opieki, które zapewniają im zdrowy rozwój»****.

* List do rodzin *Gratissimam sane* Ojca Świętego Jana Pawła II, 2.02.1994, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/listy/gratissimam.html (dostęp 12.01.2012).

** A. Borowski, ks. J.L. Kontkowsi SJ, Z. Zarębianka, *Dwanaście Bożych słów*, Kraków 1992.

*** Jan Paweł II, homilia, X SDM w Manili, cyt. za: *Podręcznik JP2*, Poznań 2008, s. 563.

Obowiązki rodziców

Matka i ojciec mają prawo do czci swoich dzieci, ale związane jest ono z ich rodzicielskimi obowiązkami oraz tym, jak je wypełniają.

„Bóg powierzył rodzicom dzieci, żeby byli dla nich pewnymi, właściwymi wzorcami, żeby je kochali, okazywali im szacunek i czynili wszystko, aby mogły rozwijać się zarówno fizycznie jak i duchowo”

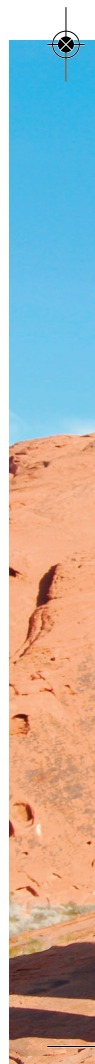
(*Youcat*, 372).

Czwarte przykazanie zawiera zatem zadanie dla rodziców, jakim jest wychowanie potomstwa. Dziecko nie jest własnością rodziców. Ma ono swoją własną osobowość. Rodzice powinni pomagać dziecku w jej odkrywaniu i rozwijaniu, służyć radą i doświadczeniem (por. KKK 2223).

Wspólnota

Życie we wspólnocie rodzinnej wymaga wzajemnego zrozumienia, ciągłego dialogu, dobrej woli i kompromisów. „Zdarza się, że rodzice z powodu odmiennej mentalności, braku czasu lub napięć wynikających z nierozwiązanych problemów osobistych nie mogą lub nie potrafią was [swoich dzieci] wysłuchać i zrozumieć, ale może i wy także nie potraficie wysłuchać i zrozumieć waszych rodziców***. Dla budowania porozumienia i właściwych relacji oraz w celu zacieśniania więzi trzeba umieć ustąpić drugiemu (zwłaszcza w błahych sprawach, które są najczęściej przyczyną nieporozumień), cierpliwie przedstawić swoje racje, a przede wszystkim zawsze do końca wysłuchać drugą osobę. Umiejętność dialogu jest tym, co spaja każdą wspólnotę i świadczy o jej dojrzałości.

* Jan Paweł II, Anioł Pański, Florencja 19.10.1986, cyt. za: *Podręcznik JP2*, Poznań 2008, s. 277.

Modlitwa za rodzinę

*Boskie Serce Jezusa,
spraw, aby nasza rodzina
była Wieczernikiem miłości i modlitwy,
gdzie wzajemna miłość
wyraża się w umiejętności pomocy
jedno drugiemu,
poświęcania się dla siebie
z tą samą ofiarnością i tą samą miłością,
z którą Ty poświęciłeś się
dla Kościoła i dla naszych dusz.
Ochraniaj naszą rodzinę
w niebezpieczeństwach,
pomagaj jej w przeciwnościach,
pocieszaj w uciskach,
udzielaj jej tego, co niezbędne
w jej potrzebach materialnych i duchowych.
Twoje błogosławieństwo i Twoja miłość
niech spoczną na niej na zawsze.
Amen.*

http://www.czasserca.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=107&Itemid=43&limitstart=12 (dostęp 14.01.2012).

87

ZASTANÓW SIĘ
Co możesz poprawić
w swoich relacjach
z rodzicami?

